

STICHTING HELIAS

Jaarverslag 2012
Begrotingen 2013
Mei 2013

Inhoud

1 Tsjechie en Slowakije	3
1.1 Financieel overzicht Tsjechië en Slowakije	4
1.2 Begroting Tsjechië en Slowakije 2013	4
2 Bulgarije	6
2.1 Financieel overzicht Bulgarije	7
2.2 Begroting Bulgarije 2013	7
3 Rusland	8
3.1 Financieel overzicht Sint Petersburg	10
3.2 Begroting werkgroep Sint Petersburg 2013	10
3.3 Financieel overzicht sponsoring scholen en medewerkers	10
3.6 Financieel overzicht lerarenseminar	11
3.7 Financieel overzicht Actie MIR	11
4 Oekraïne	12
4.1 Financieel overzicht Oekraïne	14
4.2 Begroting 2013	14
5 Diverse initiatieven	15
5.1 Monino	15
5.2 Ein Bustan	15
5.3 Financieel overzicht Ein Bustan	16
6 Bosnië-Herzegovina	17
6.1 Financieel overzicht Bosnië-Herzegovina	18
6.2 Begroting Bosnië-Herzegovina 2013	18
7. Heilpedagogie en Sociaal Therapie Rusland	19
7.2 Financieel overzicht stichting Lemniskata Moskou	21
7.3 Blagoe Delo	22
8 Fondsen	23
8.1 Fonds Piek voor Polen	23
9 Stichting Helias, algemeen	24
9.1 Financieel overzicht algemene schenkingen stichting Helias	24
9.2 Fonds Avondster	25
9.3 Balans 2012	26
9.4 Staat van Baten en Lasten over 2012	27
9.5 Historische gegevens	28
9.6 Bestuurssamenstelling en coördinatoren	28
9.7 Rekeningnummers	29

1 Tsjechie en Slowakije

Slowakije

Het jaar 2012 was met name in Slowakije weer een spannende en dramatische tijd. De aanvraag voor een bovenbouw in Bratislava werd in maart definitief afgeblazen. Bovendien wil het ministerie eerst onderzoeken of de principes van de waldorfscholen overeenkomen met die van het staatsonderwijs. Tot die tijd worden geen nieuwe initiatieven meer erkend. Inmiddels is er een nieuwe regering, maar het is nog zeer de vraag wat die gaat doen. Een vertegenwoordiger van het ministerie was in de school in Bratislava op bezoek en leek positief. De vijf kleuterscholen zijn niet erkend als kleuterschool, en krijgen dus ook geen subsidie. Alles moet door de ouders worden opgebracht, die vaak ook weinig geld hebben. De kleuterschool in Zvolen kon dat niet volhouden, en moest opgeven. Verheugend is, dat in Kosice een eerst klas kon beginnen, na vele jaren voorbereiding en tegenslag. Vanwege de beschreven moeilijkheden met de overheid kon deze nieuwe school niet met een eigen rechtspersoon starten. Daarom werkt men als dependance van de school in Bratislava. De school in Bratislava wacht een eindbeoordeling van hun verlengde experiment-fase in 2013. Dat wordt heel spannend. De school presteert prima, maar er zijn veel tegenkrachten in Slowakije. 2013 wordt een belangrijk jaar voor de schoolbeweging.

Tsjechië

In Tsjechië zijn 8 waldorfscholen en 7 kleuterscholen en losse klassen. Daarover schrijft Dana Brozkova hieronder. Verder werken wij sinds 1999 aan de ontwikkeling van moedercentra, waar moeders met kinderen tot 4 jaar elkaar kunnen ontmoeten. Voor hen zijn er twee seminaren per jaar, en nog twee voor de leidsters van de moedercentra. Er is een website die u ook in geïmproviseerd

Nederlands kunt lezen door op het vlaggetje te cliken. Daar zijn teksten en films te bekijken. : www.ikruh.cz

Enkele berichten van initiatieven over de samenwerking: samenwerking

Kleuterscholen in Tsjechië

“ In deze tijd zijn er te weinig kleuterscholen in Tsjechië. Het ministerie van sociale zaken wil daarom andere vormen van opvang voor kinderen tot 7 jaar legaliseren. Er ontstaan zo ook prive initiatieven die zich waldorf noemen. Het is nodig hier opleiding aan te bieden. Er zijn nu opleidingen op drie niveaus - -ten eerste voor leidsters van de moedercentra, ten tweede de driejarige opleiding voor waldorf kleuterleidsters en ten derde de nascholing voor kleuterleidsters.

Op dit moment zijn er 7 erkende Waldorf kleuterscholen en een aantal losse kleuterklassen. Sommige initiatieven werken geïsoleerd. Daarom organiseren wij ieder jaar een landelijke ontmoetingsbijeenkomst rond Pinksteren.

Verder organiseren wij ieder jaar een internationale zomerkollegie in Semily, Noord Bohemen, waar deelnemers uit alle landen bijeenkwamen en zich bezig hielden met vragen als „wat is muziek eigenlijk“, wie is het kleine kind en wat heeft het nodig.“

Dana Brozkova , voorzitter Associatie Waldorf kleuterscholen in Tsjechië

„De teerheid en speelsheid, die de pentatonische klanken met zich mee brengen zijn karakteristiek voor de Waldorf kleuterschool. Door het seminar opende zich een wereld van zulke melodien en ik kreeg zin te spelen en zelf te componeren. De wereld van muziek opende haar poorten en onder woorden begreep men elkaar.

Namens alle deelnemers, Katherina Krausova, kleuterleidster in Ceske Budejovice

Het is niet gemakkelijk om ieder jaar weer geld bijeen te krijgen voor dit werk. We zijn dankbaar voor elke bijdrage. Het gratis nieuwsbulletin kunt u lezen aanvragen via cboogerd@telfort.nl

Cornelis Boogerd

1.1 Financieel overzicht Tsjechië en Slowakije

A Inkomsten 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Schenkeningen	2.221
Schenkeningen uit Tsjechië	62
Niet-gedeclareerde reiskosten	220
Moedergroep	155
Verkoop kaarten	53
Totaal	2.711

B Uitgaven 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Reiskosten	2.500
Totaal	2.500

Saldo 1 februari 2012	770
Inkomsten 2012	2.711
Uitgaven 2012	2.500
Saldo 31 januari 2012	981

Toelichting

Van het saldo is 400 € gereserveerd voor de school in Bratislava, zodat het beschikbare saldo voor het werk 581 € is.

1.2 Begroting Tsjechië en Slowakije 2013

Tsjechië:

1	Moedercentra	250
2	Reiskosten zomercursus Pardubice	300
	Subtotaal	550

Slowakije:

5	Begeleiding Waldorfschool Bratislava	250
6	Begeleiding kleuterschool Bratislava	250
7	Nascholing Moedercentra	200
	Onvoorzien	300
9	Subtotaal	1.000

Organisatie:

13	Reiskosten Nederland –Tsjechië	5 x 250	1.250
14	Reiskosten Nederland		100
15	Reiskosten CZ		300
15	Porto – telefoon – bureau – kopieën		200
16	Bulletin		<u>20</u>
	Subtotaal		1.870

Totaal	3.420
---------------	--------------

Toelichting begroting 2013:

De begroting is voor het eerst sinds jaren weer iets hoger dan het voorgaande jaar.

- Er zijn hogere kosten begroot voor de vliegreizen.
- De zomercursus in Pardubice heeft weer een aanvraag gedaan, omdat de Europese subsidie weer stopt na een driejarig project.
- Het seminar in mei met de kleuterleidsters is nu in Kosice in Oost-Slowakije

Verder zijn er netto minder reizen begroot en het project speciaal onderwijs in Bratislava is afgerond.

Door de initiatieven zelf gefinancierd:

- *Zomeracademie in Semily*
De lokale eiskosten worden betaald uit de cursusgeld.

Vervolgopleiding kleuterleidsters Tsjechië:

Lokale reiskosten worden betaald vanuit cursusgeld

Reiskosten Leo Pisek.

De school in Pisek betaalt de reiskosten van Leo zelf te betalen.

Begeleiding kleuterschool Ceske Budejovice:

Vanaf 2011 begeleid ik de kleuterschool in Ceske Budejovice. Zij betalen de reiskosten.

Opleidingen Slowakije:

Verdiepingscursussen worden uit cursusgeld gefinancierd

Scholing College kleuterschool Praag 6

Vanaf oktober 2012 werk ik met dit college. Zij betalen mijn lokale reiskosten.

Moedercentra:

vertalingen van boeken en artikelen, materialen, werkgroepopleiding en vertalers tijdens seminaren, maaltijden, ruimte, organisatiekosten, website, worden door de moedercentra zelf betaald.

Cursus Werbeckzang Pribram

Reiskosten uit cursusbijdragen.

Cornelis Boogerd

2 Bulgarije

In oktober 2012 is de Waldorf kleuterleidster/lerarenopleiding begonnen met 35 studenten. Het enthousiasme en de belangstelling waren enorm, zodat zich voor de tweede week nogmaals 10 mensen hebben aangemeld. Dit was de laatste termijn waarop mensen nog deel konden nemen, mits ze de gemiste eerste week via andere studenten inhalen. Het gaat om een vierjarige deeltijdopleiding van 3 x een week per jaar voor mensen, die een pedagogische aantekening hebben, waarmee ze op kleuterscholen en lagere scholen les mogen geven. Uit sommige steden waren mensen met concrete plannen voor het starten van een kleuter- en lagere school aanwezig. Uit Sofia namen de kleuterleidsters, die al aan de twee kleuterscholen in de stad werken, ook deel. Het ligt in de planning om ook tijdens de zomervakantie nog 2 weken cursus te geven. Een wezenlijk onderdeel van de opleiding is de stage van een week in Nederland. Tot nu toe hebben we 10 studenten kunnen onderbrengen bij de IJsselschool in Zutphen (7) en de school in Breda (3).

Het team, dat is begonnen, bestond uit Sebastiaan de Vries voor de algemene antroposofie, Loïs Eijgenraam voor de kleuters, Henk Mennes voor de onderbouw, Saskia Doekes voor de euritmie, Gunnar Gijbels voor de voortgang van de opleiding en het contact met docenten, Mechteld Camman voor coördinatie onderling en met Bulgarije namens stichting Helias.

Helaas moest Loïs afhaken wegens gezondheidsproblemen. Haar taak is

overgenomen door Marijke Koop. De euritmie wordt samen gedaan met Cori de Leeuw.

Enkele reacties van de studenten:

Alles was bruikbaar en toepasbaar. Vormtekenen, letters en getallen leren, werden als proces gepresenteerd, toepasbaar en begrijpelijk.

Ik heb vooral geleerd, dat alles zijn juiste tijd heeft (om gedaan te worden). Het zaad moet niet te vroeg of te laat gezaaid worden, zodat het niet weg rot, waardoor de plant verzwakt wordt.

De inhouden, die gepresenteerd werden gedurende het hele seminar gingen via mijn wil, gevoel en uiteindelijk via mijn denken. Het was de eerste keer dat ik inhouden op deze manier heb kunnen ervaren. Ik verwacht dat deze praktische lijn voortgezet zal worden.

De stichting heeft de kerstactie voor de kosten van deze opleiding bestemd.

Verder heeft er een seminar plaats gevonden in Sofia over het omgaan met de gestorvenen, georganiseerd vanuit de Antroposofische Vereniging in Bulgarije. Ook werd er seminar gehouden in samenwerking met Paul Mackay uit Dornach, Zwitserland, over het geestesleven, het rechtsleven en de economie. Beide seminars werden druk bezocht, circa 100 deelnemers per thema.

Ook op biologisch-dynamisch gebied gaan de ontwikkelingen verder in samenwerking met Duitse boeren.

De uitgeverij in Stara Zagora, blijft de basis van het werk

Mechteld Camman

2.1 Financieel overzicht Bulgarije

A Inkomsten 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Schenkeningen	881
Niet gedeclareerde reiskosten	1.100
Opbrengst Kersactie	4.967
Totaal	6.948

B Uitgaven 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Reiskosten opleiding	4.608
Niet-declareerde reiskosten	1.100
Materiaal	78
Kantoorkosten	15
Ondersteuning seminar Ariadne	500
Totaal	6.301

Saldo 1 februari 2012	5.672
Inkomsten 2012	6.948
Uitgaven 2012	6.301
Saldo 31 januari 2013	6.319

2.2 Begroting Bulgarije 2013

1 Reiskosten schoolproject	6.000
2 Materiaal	1.000
Totaal	7.000

Toelichting

Er zal drie maal per schooljaar een week cursus gegeven worden door vier docenten voor de Waldorf kleuterleidster/leraren opleiding. Meestal kunnen goedkope tickets geboekt worden. In de winter is dit echter moeilijker.

Veel materiaal is in het land zelf, gaat hier vooral om Duitse en Engelse studie boeken.

Mechteld Camman

3 Rusland

Sinds Putin aan de macht is en nog 12 jaar zal zijn, wordt de druk vanuit de Overheid op iedere burger, instituut en school groter. Controle en macht is voelbaar op allerlei gebied. Protest wordt naar willekeur de kop ingedrukt. Privéscholen moeten hun inkomsten, b.v. de ouderbijdrage door juridische constructies veilig stellen en dat is nog geen garantie. Middels belasting vordert de staat een flink stuk van de eigendommen. Als Staats Vrije School ben je afhankelijk van de willekeur van de ambtenaar je wordt een speelbal van de Overheid.

Op onderwijsgebied moet een hoog kennisniveau gehaald worden in de internationale Top 10 en dat leidt tot een hoog abstractieniveau van de lagere school. Door deze prestatiedruk wordt de vraag naar andere vormen van onderwijs alsmar groter en dat wordt zichtbaar in de vele aanmeldingen voor Vrije School onderwijs. De roep naar Verandering en Vrijheid zal alsmar groter worden. Daar draagt Vrije School Onderwijs aan bij. Ze zijn dan ook niet meer weg te denken, ondanks de alsmar aanhoudende tegenkracht.

Het uithoudingsvermogen en de inzet, zijn erg groot, maar ze voelen zich geruggesteund door het meeleven-en denken van de Hollandse volksziel, die in de Geschiedenis getoond heeft een volk te kunnen inspireren.

De school: Centrum voor Opvoedkunst

De school groeit goed en dat zorgt voor een financiële gezonde situatie. De school heeft een grote vormkracht en ziet er geweldig mooi uit. Bij buitenschoolse uitvoeringen behalen ze suksessen. Er is een opleiding voor kleuterleidsters gestart en zij verzorgen lezingen voor een groot publiek. Iedere kopeke moet verantwoord en veilig gesteld worden.

De pioniers raken uitgeput en de nieuwe leerkrachten zijn van een andere generatie.

De vraag is dan ook vaak naar enthousiame en pedagogische impulsen.

Vdatchnom school

De school is nog steeds in onrustig vaarwater. De aangekondigde verhuizing in juli leidde tot grote verdeeldheid: Intrekken in een andere school of helemaal opnieuw beginnen op een andere plaats. Het laatste moment voor het nieuwe schooljaar besloot de Overheid dat de verhuizing niet doorging. De school lijkt een speelbal van de Overheid. De crisis leeft voort en ondermijnt de sociale processen. Toenadering tot elkaar van beide partijen is uiterst gecompliceerd, zeker vanuit de Russische volksziel gezien. De omstandigheden zullen uitwijzen hoe de school deze crisis overleeft.” Toch vragen ze om hulp en putten kracht uit een frisse blik van buiten af of een impuls die hen weer energie geeft.

De Oedelnaja school

Dit huiskamerinitiatief groeit en blijft tegen alle verwachting in het hetzelfde huis waar ze uitbarsten. Klas 1 tot en met 5 hebben 21 ll. en de kleuterklas 14 kinderen. Er is weinig individuele ruimte maar een grote sociale samenhang. De kinderen zelf vegen en dweilen het huis iedere dag zelf, met grote vanzelfsprekendheid. Orde en discipline is echt een uitdaging. Geregeld gaat de lagere school naar het schoolhuis in het dorp Rieschkovo. Ze zijn daar voor een werkweek en maken kennis met akkerbouw, natuurbeleving enz.. Financieel is de school gezond, het verloop van leerkrachten is heel groot. Katja de leidster van de school is de stabiele faktor en leidt een uniek project..

De Waldorfschool in Paroschkina

De privéschool net buiten St Petersburg met 2 kleuterklassen en een klas met 10 ll. Met leeftijd van 7 tot en met 10 jaar, groeit gestaag. Andre Gyrevitsh, eigenaar en directeur, heeft een grondstuk gekocht en gaat een lagere schoolgebouw bouwen. Ze

geven cursussen en lezingen en de school krijgt steeds meer bekendheid. Heel knap hoe hij met zijn geld en idealen om gaat. Ze hebben geweldig goede leerkrachten en dat maakt de school sterk.

De privekleuterschool Istotschnik

Dit is een oase van rust en verzorging, maar omdat ze privé school zijn, krijgen ze minder kinderen en is de financiële positie is krap. Ze doen hun best om de situatie te verbeteren. Trudie een oud ouder van de Bredase V.S. komt er al jaren om poppen te maken met de jonge ouders en ze geeft daardoor steeds weer nieuwe impulsen aan de school. Ieder jaar kijken ze er naar uit.

Het Lerarenseminar

Het Seminar geleid door 2 vrouwen, wordt niet meer financieel ondersteund vanuit het Westen. Ze zijn officieel geregistreerd en moeten iedere kopeke verantwoorden en moeten belasting afdragen van hun inkomsten. Ze worden door de Overheid beperkt in hun aanbod en hebben daardoor te weinig inkomsten. Ze verzorgen lezingen en blokcurssussen, maar ze kunnen daar nauwelijks hun vaste lasten van betalen. Overleven is moeilijk, maar stoppen is nog veel moeilijker. De Russische bureaucratie is moordend.

De Euritmistenopleiding

Het 1e jaar is in april 2012 afgesloten en het 2de jaar is gestart. Van de 21 studenten zijn er 11 vanuit heel Rusland over. Het is een hele opgave voor sommige om 4 x per jaar voor een maand van huis te zijn en in een andere stad en omgeving te leven. Ze werken keihard en zeer intensief en maken een grote ontwikkeling door, ondanks de moeilijke privésituatie van sommigen.

De financiële toestand is nog net haalbaar. Men is blij met de financiële bijdrage van Helias, waardoor zij nieuwe impulsen krijgen en gesteund worden in hun doorzettingsvermogen.

De Christengemeenschap.

Ook hier zijn 2 stromingen. De groep blijft klein door innerlijke verdeeldheid. De priester komt 2 tot 3 x per jaar. Het zelfstandig leiden van hun gemeenschap is heel moeilijk en levert gelijk sociale problemen op. Het scheppen van helderheid en leiding lijkt schier onmogelijk en is weinig vertrouwen in elkaar. Voor de 2e keer is een Vredesoefenweek georganiseerd in St Petersburg, maar de onderlinge verdeeldheid verstoort de impuls van de week. Er is een ontmoetingsruimte buiten Petersburg en zouden graag in de stad willen zijn. Ze kunnen het huis niet verkopen vanwege ingewikkelde juridische situaties; een ingewikkelde kluwen van problemen. Ze vragen wel om hulp, maar ze zullen zelf orde moeten scheppen; verantwoordelijk zijn voor hun eigen ontwikkeling is een hele grote opgave.

Het Schoolhuis Rieschkovo

Dit bestaat niet meer. Het huis dat als centrum diende wordt door Katja, de leidster van de Oedelnaja School, gebruikt voor natuurbeleving voor haar klas. Boris verzorgt werkweken voor verschillende Vrije Scholen en Projecten voor Straakinderen op CVETLANA een Camphillinstituut aan de overkant van Rieschkovo, 2 nieuwe initiatieven ontstaan, die op zoek zijn naar hun eigen mogelijkheden

Opleiding kunstzinnige therapie

Er zijn 30 deelnemers voor deze 3-jarige opleiding. Velen van hen zijn verbonden met de Vrije School Beweging in en om Petersburg. Iedereen is heel enthousiast. De opleiding is pittig, maar de deelnemers zijn dankbaar dat het mogelijk gemaakt wordt.

Maria Lambregts

3.1 Financieel overzicht Sint Petersburg

A Inkomsten 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013 werkgroep	
Schenkingen	1.381
Totaal	1.381
B Uitgaven 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013	
Reiskosten	1.624
Totaal	1.624
Saldo 1 februari 2012	631
Inkomsten 2012	1.381
Uitgaven 2012	1.624
Saldo 31 januari 2013	388

3.2 Begroting werkgroep Sint Petersburg 2013

Reiskosten	1.700
Nieuwsbrief	350
Totaal	2.050

Toelichting

Het gaat hier vooral om de schoolbegeleidende activiteiten van M. Lambregts en incidentele reiskosten voor bijscholingcursussen.

3.3 Financieel overzicht sponsoring scholen en medewerkers

A Inkomsten 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013	
Schenkingen scholen/projecten	486
Schenkingen stipendia + persoonlijke ondersteuning	602
Totaal	1.088
B Uitgaven 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013	
Ondersteuning scholen/projecten	1.400
Stipendia en persoonlijke ondersteuning	665
Totaal	2.065
Saldo 1 februari 2012	2.119
Inkomsten 2012	1.088
Uitgaven 2012	2.065
Saldo 31 januari 2013	1.142

3.4 Begroting sponsoring scholen en medewerkers 2013

Projecten/Scholen	2.000
Stipendia	2.000
Totaal	4.000

3.5 Financieel overzicht Euritmie Fonds

A Inkomsten 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Schenken	1.430
----------	-------

B Uitgaven 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Ondersteuning	200
---------------	-----

Saldo 1 februari 2012	0
-----------------------	---

Inkomsten 2012	1.430
----------------	-------

Uitgaven 2012	200
---------------	-----

Saldo 31 januari 2013	1.230
-----------------------	-------

3.6 Financieel overzicht lerarenseminar

Saldo 31 januari 2013	904
-----------------------	-----

3.7 Financieel overzicht Actie MIR

A Inkomsten 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Schenken	238
----------	-----

Saldo 1 februari 2012	1.196
-----------------------	-------

Inkomsten 2012	238
----------------	-----

Uitgaven 2012	1.285
---------------	-------

Saldo 31 januari 2013	149
-----------------------	-----

4 Oekraïne

Het laatste jaar is in Oekraïne het werk doorgegaan. Veel wordt daar door de mensen zelf ter hand genomen, zoals de opleidingen muziektherapie en pedagogie. Er worden ook al langer opleidingen euritmie en spraakvorming gegeven en een jaarlijkse medisch-therapeutische opleidingsseminar. In Odessa en Kiev werkt een therapeuticum en er bestaat een bloeiende Christengemeenschap in Odessa met eigen kerkgebouw. In Kiev beginnen ze uit te kijken naar een terrein voor een eigen kerk. In Kiev is een kleine uitgeverij NAIRI, die al heel wat mooie boeken heeft uitgegeven voor het Russische grondgebied. De zaken, die we verzorgen vanuit St.Helias maken onderdeel uit van een heel cultureel landschap, dat gegroeid is sinds in 1993 de eerste contacten naar het westen begonnen.

Jan Vermeulen is onze voornaamste ambassadeur in Oekraïne, naast Jolanda Grootendorst. Hij verzorgt periodes voor de regionale en bovenregionale opleiding. Daarnaast heeft hij Stupeni, de school in Odessa, waarmee het allemaal begon, nu voor de tweede keer bezocht en gehospiteerd. Jolanda begeleidt en adviseert de muziektherapie-opleiding en zorgt dat er instrumenten komen en heeft daarvoor heel wat hobbels te overwinnen! Zelf ben ik afgelopen januari naar Kiev gegaan en heb gewerkt in het bureau van NAIRI aan de uitgave van een gesteenten en mineralen leesboek voor de zesde klas (en hun leraren), een gemeenschappelijk project van Narine Maltseva en ondergetekende.

Wie interesse heeft in de verschillende activiteiten kan zich opgeven voor de jaarlijkse nieuwsbrief middels e-mail:

Louise Kelder

Vrije school Stupeni in Odessa 20 jaar, Dit heuglijke feit wordt dit jaar op grootse wijze gevierd! Ofschoon de school een moeilijke tijd heeft doorgemaakt en het leerlingenaantal vergeleken met vorig jaar iets terug is gelopen met 10 leerlingen

minder naar 140, de heilpedagogische klas meegerekend), doen de leerkrachten hun uiterste best Stupeni in aanzien te verbeteren. Er vertrekken leraren, er zijn echter nog steeds vertrouwde gezichten..

Er werken op dit moment o.a. drie Olga's en twee Anna's als klassenleerkracht en de 8 klassen variëren in grootte van 5 tot en met 16 leerlingen. Soms kleine klasjes en is het niet makkelijk om van die kleine klasjes hechte groepen te maken. Onder de bezielende leiding van Svetlana zijn er verder drie kleuterklassen met in totaal 39 leerlingen.

Na de lessen sprak ik elke middag met het leerkrachtenteam over hun grootste zorgen (o.a. orde en discipline in de school) en besprak dit aan de hand van de aanpak volgens de Dynamische Oordeelsvorming: bespreek problemen, benoem feiten, krijg de oorzaken helder krijgt, stel doelen om zaken te veranderen, zoek middelen of bepaal afspraken daarbij, waar aan een ieder zich houdt. Daarnaast deden we tal van verschillende Regenboogspelen, die door de leerkrachten toegepast werden in de klassen om het sociaal-emotionele klimaat, zo nodig, te verbeteren. De ervaringen daarmee werden de volgende dag besproken in de lerarenkring. Er werd dor mij afgesloten met een lezing over het kind in de leeftijd van 7-14 jaar. Opvallend waren de energieke levenskrachten van de kinderen, de grote mate van betrokkenheid van de kinderen bij de lessen en de prachtige kunstzinnige verwerkingen in de klassen.

Het was een intensieve en vruchtbare week en we hopen dat de school weer een nieuwe bloei gaat doormaken. Mogelijk geeft de viering van het 20-jarig bestaan van Stupeni een nieuwe impuls: bijna volwassen geworden!

De financiële gift (1000 euro) van Nederlandse vrienden van Stupeni werd in dank aangenomen en zal gebruikt worden om het gebouw te renoveren waar nodig, zodat, wanneer het 20-jarig bestaan gevierd wordt, de school aan binnen- en buitenkant vernieuwing uitstraalt. De

muurschilderingen in de klassen en gangen worden behouden, ze zijn nog steeds van onvervangbare schoonheid!

Jan Vermeulen

Opleiding Muziektherapie

De 2e groep muziekstudenten hebben in de zomer hun 2e studiejaar afgerond. Ieder bouwde een bamboefluit, zodat de studenten ook een eigen instrument hebben. Bij aanvang van het 3e studiejaar zijn er 12 studenten die door gaan voor hun diploma. De initiatiefnemers van het eerste uur, die de opleiding trekken, hebben ondersteuning gezocht en gekregen van enkele collega's, waardoor er nu een docententeam van vier docenten is ontstaan. De betrokken docenten ontwikkelen daarnaast ook hun eigen nieuwe beroep als muziektherapeut en zij zetten zich actief in om erkenning te krijgen voor de opleiding of het beroep van antroposofische muziektherapeut. De belangstelling daarvoor is aanwezig.

Uitbreiding van deze draagkracht noodzakelijk is. De docenten wonen ver van elkaar, werken en kunnen niet altijd bij elke cursus aanwezig zijn, waardoor soms geïmproviseerd moet worden om de lessen inhoudelijk vorm te geven. In 2012 was ik de enige docent die een ruime week naar de opleiding ben geweest. Daar is met het team hard gewerkt aan het vertalen van lesinhouden, het vormgeven van de opleiding en het ondersteunen van de docenten in het begeleiden van de studenten.

De studenten blijven enthousiast en zijn tijdens de cursus leergierig en behulpzaam bij het stroomlijnen van de opleiding in praktische zin, b.v. bij het verzorgen van maaltijden en onderdak.

Vanuit Nederland wordt veel via de mail uitgewisseld door lesmodules in het Engels

of Duits te vertalen, die op hun beurt weer in het Russisch vertaald kunnen worden.

Deze worden beschikbaar gesteld uit het curriculum van de muziektherapieopleiding van Hogeschool Leiden. De medische lessen zijn dit jaar gegeven door een nieuw gevestigde antroposofische arts in Kiev. Een steeds nijpender probleem is het instrumentarium. Er is een beperkt instrumentarium aanwezig als er gespeeld moet worden tijdens de cursussen, waardoor de vorderingen langzaam gaan.. Er is gemiddeld 1 instrument voor drie à vier studenten. In de thuissituatie hebben de studenten gezamenlijk per regio 1 instrument. Hetzelfde geldt voor andere basale therapie-instrumenten zoals de chrotta, kromhoorn, en koperfluit.

Dit jaar kreeg de opleiding een mooie gift in de vorm van diverse instrumenten. Daarnaast was ik in de gelegenheid om een aantal instrumenten goedkoop aan te schaffen. Het vervoer van deze zending was een groot probleem, want het is niet mogelijk om bij een reis zelf instrumenten mee te nemen of in te voeren zonder hoge kosten. Het is gelukkig gelukt om met hulp van een student uit Kiev deze zending instrumenten te laten aankomen zonder bijkomende kosten. Desondanks blijft het probleem van voldoende instrumenten nog steeds groot en is financiële ondersteuning zeer gewenst. Voor 2013-2014 is een bedrag aangevraagd van € 2000,- voor aanschaf van goede maar goedkope instrumenten. Er is gepland dat in 2013 twee maal een Nederlandse docent zal komen voor inhoudelijke lessen en ondersteuning van het docententeam.

Jolanda Grootendorst

4.1 Financieel overzicht Oekraïne

A Inkomsten 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Schenking	1.081
Verkoop kalenders algemeen	7.352
Muziektherapie opleiding	1.200
Totaal	9.633

B Uitgaven 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Algemene reiskosten	1.569
Reiskosten muziektherapie opleiding	492
Kosten kalenders	6.436
Materiaalkosten muziektherapie opleiding	600
Totaal	9.097

Saldo 1 februari 2012	2.548
Inkomsten 2012	9.633
Uitgaven 2012	9.097
Saldo 31 januari 2013	3.084

4.2 Begroting 2013

Docentenreizen Vrijeschoolpedagogie	1.500
Docentenreizen Muziektherapie	1.000
Muziekinstrumenten	2.000
Hospitatie bezoeken Oekraïne	1.000
Totaal	<u>5.500</u>

5 Diverse initiatieven

5.1 Monino

Na de koude winter komt de dorpsgemeenschap Monino weer langzaam tot leven in het nieuwe voorjaar.

In de winter werd er veel aandacht besteed aan de school, het verder ontwikkelen van lessen en voor de kinderen was er veel tijd om binnen warm hun huiswerk te maken. De leerkrachten groeien mee met de klassen die zij begeleiden. Aan het begin van elk schooljaar wordt gekeken wie het meest geschikt is voor de aankomende eerste klas. Naast de reguliere vakken zoals taal, rekenen, wiskunde, geschiedenis en aardrijkskunde wordt er nu ook meer aandacht besteed aan handenarbeid, textiele werkvormen (spinnenwiel, weven) en metaalbewerking (smeden). Mensen uit Europa die het leuk vinden op één van deze gebieden les te komen geven en/of hun talent te delen zijn altijd welkom!

De akkers worden geploegd en het land wordt geprepareerd om ingezaaid te worden voor het nieuwe seizoen.

Elke klas is nu uit gegroeid tot groepjes van vier tot zes kinderen, wat een beeld geeft van hoe Monino de laatste jaren gegroeid is. Er zijn vijf nieuwe huizen gebouwd, er komen steeds meer vrienden van Monino uit Moskou in de gemeenschap wonen om daar hun kinderen op te laten groeien, een leven dichtbij de natuur te vinden en samen het werk van Rudolf Steiner te bestuderen. De regelmatige jaarfeesten zijn daar een uiting van in het dagelijks leven.

Eind februari heeft de dorpsgemeenschap het 'einde winterfeest' gevierd, om de winter vaarwel te zeggen en het voorjaar welkom te heten, het volgende feest zal Hemelvaart zijn.

Een van de idealen van Monino wordt ook opnieuw verwezenlijkt; kinderen uit weeshuizen worden in de verschillende families opgenomen om in Monino een waardig bestaan op te bouwen.

Er is ook meer ruimte en tijd beschikbaar gekomen om dingen zelf te maken, zo wordt er van het eigen graan brood gebakken,

voldoende om het gehele dorp mee te voorzien. Er worden twee koeien gemolken, Zaika en Monja, de derde koe is nu in de opfok. Hiermee is er genoeg melk om alle families van melkproducten te voorzien.

Regelmatig komen er klassen uit Moskou om onder andere te helpen en te leren over de bos- en akkerbouw. De nieuwe aanhangwagen die daarvoor gebruikt wordt is gekocht met de enorme Kerstdonatie van de giften van stichting Helias. Hiervoor namens alle bewoners veel dank! Het resterende bedrag van de donatie is ingezet om verschillende huizen gedeeltelijk te restaureren. Ook voor de donatie, die dit jaar nog binnengekomen is, onze hartelijke dank!

Restant Kerstactie 2011 881 €

Hannah Wiggings

5.2 Ein Bustan

Ein Bustan is een Waldorfschool in Israël, die door Arabische en Joodse kinderen gemengd wordt bezocht. Ook de leerkrachten zijn Arabisch en Joods. Zij spreken beide talen met de kinderen, en vieren feesten van beide religies.

De kleuterschool begon in september 2005 in het Bedoeïendorp Chilf in Neder-Galilea. Het initiatief is zo opmerkelijk omdat gemengde scholen in het Israëliësch schoolsysteem verboden zijn. Ein Bustan wil die scheiding doorbreken.

Ook voor de ouders betekent de keuze voor Ein Bustan een belangrijke stap. Rond de kleuterschool ontstonden "Luisterkringen", waarin volwassenen hun verhaal konden vertellen. Ein Bustan organiseert ook grote feesten voor gemengde bezoekers, wat voorheen onvoorstelbaar was. Zij laten zien dat een andere wereld praktisch mogelijk is, en zijn zo een baken van hoop voor vele mensen die ook verandering willen.

Vanaf september 2011 startte een gemengde eerste klas, met vijf kinderen. Daarvoor kreeg Ein Bustan een nieuw leegstaand gebouw in het buurdorp Bismat Tivon. Er bestond grote tegenstand, dat opgelost werd door thuislessen o.a. Sindsdien werkt men op deze basis

verder, maar er is grote druk vanuit de overheid om ook dat te stoppen, ook middels dreigbrieven aan ouders. Zij gaan toch door, en het is te hopen dat ze dit volhouden en een gat slaan in de racistische structuur van het onderwijs. Vanaf september 2012 is er een gemengde 1e en 2e klas met 18 kinderen. De kleuterschool heeft drie groepen in verschillende leeftijden. In totaal wordt Ein Bustan nu door rond 70 kinderen bezocht/

Amir Shlomian – De Deur naar het Hart
Leren luisteren in de eerste klas van Ein Bustan

Bijna iedere pedagogische stroom legitimeert zichzelf door te luisteren naar de diepste, hoogste behoeften van een kind. Maar luisteren we wel écht? Laten we het kind voor zichzelf spreken? Het volgende gaat allemaal over een Indiaanse Luisterkring in een tweetalige eerste en tweede klas.

Wilt u meer weten over de Waldorf-pedagogie en haar inhoud, dan kunt u de website bezoeken.

Wij zijn een extreem gemeleerde groep van 17 eerste- en tweede klassers en vier volwassenen, die het allemaal verdienen om gehoord te worden. Zij hebben verschillende behoeften die samenhangen met hun omgeving, hun gezinnen, cultuur, en ook hun hoger wezen dat op de deur klopt en een

antwoord verwacht. Die deur is de deur van het hart.

Op de eerste schooldag, nadat de kinderen door de bloemenpoort waren gegaan, luisterden zij naar het verhaal over de rechte en de kromme lijn. Daarna was de tijd gekomen om hun stemmen te horen: deze eerste dag". Ik pakte de koperen toverbel en klingelde. Alle ogen keken naar de bel in mijn hand. "Dit is de luisterbel", legde ik uit, "Jiras al Isra". "Hij laat ons zien hoe naar elkaar te luisteren." Daarop nam ik de gebreide kip van de tafel en wij zetten ons daar in kleermakerzit omheen. "Wie de spreekkip vasthoudt, is aan de beurt om de vraag te beantwoorden." De kracht van die ervaring liet mij ademloos. Ik dacht: hier kunnen we iets van leren, ieder spreekt op zijn beurt, zonder tussenkomst. We hebben een zaadje gezaaid.

Omdat wij de eerste klas in onze soort zijn, hebben wij niemand om na te doen. De beste opvoeding is ons baken. Wij denken dat de leraren van de eerste vrijeschool de samenleving wilden humaniseren. En dat is precies wat wij dag in dag uit ook nastreven.

Amir Shlomian, oprichter

Verdere gebeurtenissen kunt u lezen in de 2-jaarlijkse nieuwsbrief die de Werkgroep Ein Bustan 2x per jaar uitgeeft. U kunt zich voor opgeven voor de nieuwsbrief bij cboogerd@telfort.nl. Of u kunt de Nieuwsbrieven downloaden op de website

5.3 Financieel overzicht Ein Bustan

A Inkomsten 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Schenkingen	5.222
Verkoop zeepjes	265
Totaal	5.487

B Uitgaven 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Bijdrage aan Ein Bustan	5.700
Investeringskosten zeepjes	36
Organisatiekosten	276
Totaal	6.013

Saldo 1 februari 2012	1.940
Inkomsten 2012	5.487
Uitgaven 2012	6.013
Saldo 31 januari 2013	1.414

6 Bosnië-Herzegovina

De leden van onze scholingsgroep werken op twee locaties in Bosnië die toevalligerwijs dicht bij elkaar liggen, nl: Duje, de psychiatrische instelling in Kokotnica / Doboj Istok en hjuPrima Natura / Holland Hart Huis in Doboj, een opvanghuis voor vrouw en kind. Afgelopen jaar stond in het teken van versteviging en verdieping van onze onderlinge contacten en werk. Naast beeldende therapie heeft muziektherapie een onmisbare plaats ingenomen. We zouden daarom graag een 2e muziektherapeut bij onze groep willen. Nu kunnen we maar 1 maal per jaar muziek in ons programma opnemen.

Duje

Eind maart gaven we het tweede deel en in oktober het derde deel van onze cursus. De cursisten zijn nieuwe stafleden van de inrichting. programma beginnen, wordt het ter plekke altijd aangepast .

's Morgens bezoeken we de cursisten in hun groepen. Dat is één van de inspiratiebronnen waaruit we putten voor eventuele bijstelling van de cursusinhoud. We sluiten daardoor direct aan op de praktijk en dit wordt gewaardeerd.

Thuis ontstonden gesprekken, waar we in Duje nauwelijks aan toe kwamen. Nu was er ruimte voor een vraag van Jasmina als: "Hoe verzorgen jullie je ziel?" Mevludin realiseerde zich bij bezoek aan historisch Dordrecht dat wij in het verleden ook veel godsdienstwisten hebben gekend.

Het toeval wilde dat bij Orion een Bosnische medewerker zich met de antroposofie heeft verbonden en in hun eigen taal vragen kon beantwoorden en ons gesprek kon vertalen. Zo ontstond meer begrip over de achtergrond van onze werkwijze. Onze communicatie verloopt altijd via talen die niet onze moedertaal zijn.

Ook antroposofische begrippen vragen om meer taalnuances. Maar ook op praktisch gebied inspireerde dit bezoek. Mevludin zag

hoe waardevol werken met wol is. Een donateur hen een kaardemolen geschonken. In oktober kregen we de eerste, van zelfgekaarde en gesponnen wol, gebreide sokken mee. Deze verwarmen nu ook de voeten van de donateur. Dit bezoek heeft onze banden zeer verdiept en verwarmd.

Prima Natura

Ook hier hebben we zowel in het voorjaar als in het najaar gewerkt. In afwachting tot alle papieren rond zijn om het huis als "safe house" te laten functioneren, worden kinderen met een dubbele beperking overdag al begeleid.

De deelnemers van de cursus zijn beroepskrachten die met deze en aanverwante doelgroepen werken en stafleden van Prima Natura. Ze vormen twee aparte groepen, met een eigen programma- wens en -invulling.

In veel instellingen in deze stad, waar de burgeoisoorlog diepe wonden heeft geslagen, zijn de werkomstandigheden vaak pittig. Krappe budgetten van de instellingen nopen sommige beroepskrachten tot uit eigen zak bekostigen van materialen: de aanschaf van tekenmateriaal tot die van toiletpapier. Wie sputter, loopt de kans dit te bezuren met ontslag. De afgelopen tijd hebben we een belangrijke ontwikkelingen gezien in de onderlinge samenwerking van hulpverleners in deze stad. Onze cursus, waar collega's elkaar ontmoeten, draagt daar ook een steentje aan bij.

Voortgang

In 2013 ronden we de cursus af, maar we hebben de ervaring dat de volgende groep stafleden al klaar staat. Op voormalige cursisten toegesneden begeleiding is ook een vast onderdeel van ons werk geworden.

Voor achtergrond informatie: Prima Natura: www.hollandharthuis.nl en Duje: www.mfs-emmaus.ba

Marijke Faber

6.1 Financieel overzicht Bosnië-Herzegovina

Scholingsgroep

A Inkomsten 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Schenking	2.235
Niet-gedeclareerde kosten	<u>2.065</u>
Totaal	4.300

B Uitgaven 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Reiskosten	1.301
Cursuskosten	<u>2.065</u>
Totaal	3.366

Saldo 1 februari 2012	1.847
Inkomsten 2012	4.300
Uitgaven 2012	3.366
Saldo 1 februari 2013	2.781

6.2 Begroting Bosnië-Herzegovina 2013

Reiskosten	1.500
Materiaal	500
Verblijfskosten	<u>PM</u>
Totaal	2.000

7. Heilpedagogie en Sociaal Therapie Rusland

7.1 Stichting Lemniskata

Tshístië Kloetshí

Eindelijk is het dan zover: Tshístië Kloetshí is van start. Op 15 juli arriveerden de eerste drie bewoners, het leven veranderde. Tot dan toe was het, zeg maar, een vakantiehuis, waar veel mensen hard kwamen werken om het huis klaar te maken voor de ontvangst van de eerste bewoners. Daarvoor kregen we een financiële ondersteuning van de International Womens Club van Moskou. Hiermee kon een aantal huishoudelijke apparaten worden aangeschaft. Ook was er veel te doen in de groentetuin: de grond bewerken, aardappels poten, groentebedden aanleggen en inzaaien, wieden. Op het terrein werden bessenstruiken, en sierstruiken rond het huis geplant.

Met de komst van de eerste bewoners werd het leven met opstaan, ontbijt, etc. veel gestructureerder.

Olga kwam voor de zomermaanden. Na haar vertrek bestond de kleine gemeenschap die het leven met elkaar deelt van de ochtend tot de avond uit zes personen. Naast Alexander en Misha, en de initiatiefnemers Zina en Remco, wonen er in het eerste huis nog Aleksey, 37 jaar en binnenhuis architect, en Katya, bijna 30, euritmiste en verantwoordelijk voor de tuinbouw.

Het leven samen moet je echt vorm geven. In de loop van de tijd die we nu samen hebben doorleefd zijn er verschillende activiteiten ontstaan. Als lid van de Camphill beweging hielden we vanaf het begin iedere zaterdag de bijbelavond. Gedurende de zaterdag wordt het hele huis opgeruimd en extra goed schoongemaakt. Iedereen trekt dan zijn beste kleren aan. Op zondag is er 's ochtends een bijeenkomst met muziek en zingen, en iemand vertelt iets aan de hand van de bijbeltekst. Het

is goed om zo iedere week de dagelijkse routine te doorbreken en je op iets heel anders te concentreren. Het heft je even boven het wassen, afwassen, spitten en timmeren uit.

Op zondag slaapt iedereen uit en maakt z'n eigen ontbijt klaar. 's Middags is er meestal een filmvoorstelling. Maandagochtend is er een dorpsbijeenkomst waar de week gepland wordt en iedereen z'n zegje kan doen over het werk en het leven. Op dinsdag ochtend leidt Katya de euritmie. En eens in de maand komt Lena van de vrije school in Smolensk met ons schilderen. Verder gaan we graag wandelen, paddestoelen zoeken, zwemmen in het riviertje of vissen in het meer hier dichtbij.

Nog steeds is er sprake van een opbouwfase en daardoor wordt er nog van alles gebouwd en aangelegd. Onder het huis is bijvoorbeeld een groentenkelder gegraven. Verder bouwden Aleksey en Sasha een aanbouw aan de schuur voor het hout voor de kachel. Op het terrein werden bomen geplant, een wild stukje bos werd gerooid, zodat er nu een omboste plek is ontstaan voor feestelijke bijeenkomsten, een kampvuur, of om gewoon in de zomer lekker in de schaduw een kopje thee te drinken.

Als je zo'n plaats als Tshístië Kloetshí maakt trekt dat mensen aan uit diverse geledingen, vak onverwacht. 2 jonge vrouwen staken hun handen uit en het is wonderlijk hoe deze twee mensen, die wij niet kenden, zo goed in het leven pasten. Het gaf Katya en Zina de gelegenheid aan de voorbereidingen voor de kerst te werken.

In de herfst kwam Ulf Nilsen ons helpen met de groentetuin. Hij heeft jarenlange ervaring in de tuinbouw, en kon van daaruit goede adviezen geven. Maar hij stak daarbij ook zijn handen uit de mouwen.

We hoopten in 2012 te beginnen aan de bouw van het tweede huis. Het is goed als de gemeenschap nog groeit, en meer wordt dan een huusgemeenschap. Er werd geld ontvangen om de fundering aan te leggen. Maar er bleken moeilijkheden, zoals b.v. een drijvende fundering. Daarom werd het begin van de bouw uitgesteld tot 2013. Aan het eind

van het jaar werd een architect gevonden die de bouwtekeningen van het overige huis gaat maken. Dat is de basis voor een begroting. Daarna kunnen fondsen verder worden geworven.

Toermalijn

Het jaar 2012 is te verdelen in de eerste helft tot aan de zomer, en de tweede helft na de zomer. In de eerste helft was voelbaar dat een aantal dragende medewerkers ontbraken. Zina en Remco, de oprichters hadden hun betrokkenheid bij Toermalijn geleidelijk aan verminderd. Met de definitieve start van Tshistie Kloetshi vertrokken ze definitief uit Toermalijn, maar blijven zij zich betrokken voelen! Ook in de eerste helft van het jaar was Rudolf afwezig. Hij was in september 2011 vertrokken naar Botton Village voor een vrij jaar. Dat was nodig na alle inspanningen die hij had voor het behoud en de verbouwing van het gebouw van Toermalijn.

Resterende medewerkers kregen ineens nieuwe verantwoordelijkheden. Daarbij kwamen er aanvankelijk weinig nieuwe medewerkers. Tegen de zomer was het voelbaar dat het zo niet meer verder kon, nieuwe initiatieven ontstonden. Zo werden er poppen gemaakt van een goede kwaliteit. En Rudolf, die inmiddels was teruggekeerd, opende een kleine bakkerij in Toermalijn. Verder werd er begonnen met het maken van kaarsendoosjes en werden kaarsen gemaakt volgens een nieuw gietprocede. In de keramiekwerkplaats kwam een nieuwe medewerkster met allerlei nieuwe productideeën. Er waaide zo echt een nieuwe wind door Toermalijn.

Wellicht hielp bij dit proces een nieuwe bijeenkomst die voor de zomer plaatsvond, een zogenaamde retreat. Medewerkers, o.a. oprichters van Camphill Tapola in Finland kwamen enkele dagen bijeen in een buitenhuis nabij Moskou. Dit gaf een gelegenheid elkaar beter te leren kennen, wat Toermalijn in hun leven betekent en werd dieper ingegaan op de vraag hoe Toermalijn zich verhoudt tot de Camphill impuls.

In augustus, dus voor het begin van het werkjaar is er een driedaagse conferentie van alle medewerkers van Toermalijn. De voor de zomer gemaakte plannen werden daar geconcretiseerd. Er werd ook besloten tot een herschikking van de deelnemers in de verschillende werkplaatsen. Naast zulke meer praktische zaken zijn deze conferenties ook steeds gewijd aan een inhoudelijk thema. Dat was dit jaar Metamorfose.

Natuurlijk waren er ook dit jaar de vele feesten, toneelopvoeringen, uitstapjes enzovoort. Dat is een belangrijk deel van het leven in Toermalijn.. Hier willen we eens stil staan bij de steun die Toermalijn krijgt vanuit allerlei verschillende hoeken en in verschillende vormen. Toermalijn is een prive organisatie zonder reguliere steun van de overheid, en de middelen van bestaan moeten uit vele verschillende hoeken bijeen worden gesprokkeld. Een bron daarvan zijn de regelmatige schenkingen die via Helias binnenkomen. Een andere belangrijke ondersteuning komt van de Noordelijk Regio van Camphill. De Camphill instellingen in de scandinavische landen proberen 1% van hun budget in een pot te stoppen waaruit de Camphill plaatsen in Rusland en de Baltische landen ondersteund kunnen worden. In Moskou zelf zijn er verschillende sponsors. Zo zijn er inmiddels vijf bedrijven die kleinere of grotere schenkingen geven. De International Womens Club in Moskou, waarvan buitenlandse vrouwen lid zijn, geeft iedere maand een bedrag om het middagmaal en de theepauzes te betalen. Verder is er jaarlijks een subsidie van het Ministerie van Sociale Zaken van Moskou, die echter ieder jaar opnieuw moet worden aangevraagd, en die 7-8% van het jaarbudget van Toermalijn dekt. Dan is er een langdurige relatie met het fonds United Way. Soms komt ondersteuning in een andere vorm. Zo gaf een bedrijf een conditionair voor in de eetzaal. En Studio List verzorgt gratis het drukwerk van Toermalijn, onder andere de jaarlijkse kalender. De belangrijkste sponsors blijven overigens de ouders van de deelnemers van Toermalijn die

met hun bijdrage 1/3 van alle inkomsten voor
hun rekening nemen.

Remco van der Plaat.

7.2 Financieel overzicht stichting Lemniskata Moskou

Algemeen

A Inkomsten 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Schenkeningen algemeen	1.374
Schenkeningen Toermalijn	7.088
Schenkeningen leraar	2.245
Schenkeningen Chysti Kluthci	6.110
Verjaardagactie voor Chysti Klutchi	540

Ren

Totaal 16.357

B Uitgaven 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Bankkosten Lemniskata	82
Overboeking naar Iona stichting	12.600
Totaal	12.682

Saldo 31 januari 2012	3.052
Inkomsten	17.357
Uitgaven	12.682
Saldo 1 februari 2013	7.727

Toelichting inkomsten

Voor een aanvulling van het salaris van een leraar werd een speciale actie gevoerd in Nederland.
In plaats van cadeaus werd door één van de donateurs een bijdrage gevraagd voor Chysti Klutchi.

7.3 Blagoe Delo

In Rusland zijn er nog een aantal zogenaamde gesloten steden. Dit zijn steden waar kernenergie wordt opgewekt en daarom verboden zijn voor mensen die daar niet wonen en / of werken. Novouralsk in de Oeral is bijvoorbeeld een dergelijke stad. Tot 1991 stond zelfs deze stad niet op de landkaarten. (De meteorietinslag van februari 2013 was overigens 300 km zuidelijker in de Oeral.)

Blagoe Delo, de werkvoorziening voor mensen met een beperking, bevindt zich in het dorp Verhnewinsk dat aan Novouralsk grenst. De meeste medewerkers en mensen met een beperking komen dan ook met openbaar vervoer (stadsbus) uit deze stad om te werken in Blagoe Delo.

Naast werkvoorziening biedt Blagoe Delo ook een theater werkplaats aan en een 3-jarige opleiding voor mensen die in de gehandicaptenzorg werkzaam zijn.

Het unieke van dit project is dan ook dat werken, leren en kunst met elkaar verbonden worden.

Door haar contacten met zowel de plaatselijke – als de provinciale (Oblast) overheid in de regio Sverdlovsk is de directeur van Blagoe Delo, Vera Simakova, een veel gevraagd adviseur voor het gebied van werk creëren voor mensen met een beperking. Dit ook in aansluiting aan het VN-verdrag voor de rechten van personen met een handicap dat onlangs door Rusland is geratificeerd (Vergeleken met veel landen in de rest van de wereld loopt Nederland ver achter; de huidige staatsecretaris heeft toegezegd dat in 2013 Nederland het verdrag ook zal bekrachtigen).

In het kader van handen en voeten geven aan het VN-verdrag zoekt de overheid naar wegen om mensen met een beperking werk aan te bieden. En dit zowel op loonwaarde als gesubsidieerd.

De minister van sociale zaken in de regio Sverdlovsk stelt hierbij Blagoe Delo als voorbeeld project voor de regio en die is ruim 4x groter dan Nederland.

Zodoende is er een begin van samenwerking ontstaan tussen beleidsmakers van de overheid en directeuren van instellingen die mensen met een beperking ondersteunen bij het wonen en werken. In het kader van een verdergaande samenwerking zijn er in 2012 drie grote bijeenkomsten geweest om met elkaar te werken aan het VN-verdrag. Op één daarvan heb ik drie lezingen gehouden over de financiering van de zorg in Nederland, de plek van het ondersteuningsplan van een cliënt in dit geheel en over biografische aspecten die een rol kunnen spelen bij de ondersteuning van mensen met een beperking. Daarnaast was er ook kunstzinnig werken zodat ook ambtenaren en andere directeuren een indruk konden opdoen van de uitwerking daarvan. En niet te vergeten hebben zij ook een uitvoering gezien van de theaterwerkplaats. Nu neemt toneel een grote plek in bij de Russen en als zij dan zien wat mensen met een beperking op de planken ten uitvoer brengen dan pinkt zelfs de minister een traantje weg.

Terugkijkend op dit gebeuren vind ik het mooi om te zien dat Blagoe Delo als klein, antroposofisch initiatief maatschappelijk een grote bijdrage levert op zowel beleidsniveau als in de praktische uitvoering daarvan in de regio Sverdlovsk. Zie ook: Blagoe Delo / youtube / Engelen in de Oeral.

Henk Poppenk

7.4 Financieel overzicht Heilpedagogie en Sociaal Therapie Algemeen

Saldo 1 februari 2012	942
Inkomsten 2012	781
Uitgaven 2012	0
Saldo 31 januari 2013	1.723

8 Fondsen

8.1 Fonds Piek voor Polen

Saldo 1 februari 2012	5.857
Rente	103
Saldo 31 januari 2013	5.960

8.2 Triods Fonds

Inkomsten 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Schenkingen	13.477
-------------	--------

Uitgaven 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Ondersteuning Blago Delo	5.000
--------------------------	-------

Saldo 1 februari 2012	0
Inkomsten	13.477
Uitgaven	5.000
Saldo 31 januari 2013	8.477

9 Stichting Helias, algemeen

Visie

De stichting ondersteunt kleine, beginnende initiatieven waar de persoonlijke contacten belangrijk zijn om zaken van de grond te krijgen.

De stichting neemt geen eigen initiatieven maar stelt zich dienstbaar op ten behoeve van deze beginnende initiatieven.

Voor verdere informatie verwijzen wij naar de jaarverslagen en de website.

9.1 Financieel overzicht algemene schenkingen stichting Helias

A Inkomsten 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Schenkingen algemeen	1.091
Kerstactie Monito	420
Engelactie Talismanschool	455
Rente	30
Totaal	1.996

B Uitgaven 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Ondersteuning lerarenopleiding Kenia	1.700
Ondersteuning kleuterleidster Georgië	700
Bijdrage stichting Rondon Baba	1.000
Bijdrage reiskosten Kunstzinnige Therapie Sint Petersburg	350
Bijdrage eurytmie Roemenië	350
Bijdrage Crea Thera	1.000
Bijdrage eurytmie Moldavië	465
Bijdrage eurytmie Nederland	1.500
Bijdrage Engelkaartenactie Irkutsk	3.000
Reservering Monino	766
Totaal	10.831

Saldo 1 februari 2012	23.455
Inkomsten 2012	1.996
Uitgaven 2012	10.831
Saldo 31 januari 2013	14.620

Toelichting

De schenkingen, 7.810 €, naar aanleiding van het jaarverslag 2011 zijn verdeeld over tien initiatieven en verwerkt bij hun schenkingen.

De opbrengst van de Kerstactie, 4.957 is in het overzicht van Bulgarije verwerkt.

9.2 Fonds Avondster

Uitgaven 1 februari 2012 tot en met 31 januari 2013

Reiskosten	306
Organisatiekosten	917
Kosten Website	143
Jaarverslag	1.535
Financiële administratie	2.243
Afschrijving Muziekinstrumenten	288
Bankkosten	387
Subtotaal	5.819

Bijdrage Motueka School	1.500
Bijdrage Medische cursus Israël	1.000
Bijdrage Ecoproject Hazoua Tunesië	5.000
Bijdrage Khedeli	2.000
Bijdrage Theaterwerkplaats Rode Hoed	1.500
Subtotaal	11.000

Saldo 1 februari 2012	237.765
Rente	5.132
Uitgaven	16.819
Saldo 31 januari 2013	226.078

Financieel beleid vanaf 2012

Werkgroepen

Initiatiefdragers zijn verantwoordelijk voor hun eigen begroting en kosten. Indien nodig kan een aanvraag ingediend worden bij de algemene middelen. Hierover beslist het bestuur.

De contactpersonen staan achter in her jaarverslag.

Ongerichte schenkingen

De ongerichte schenkingen, die ontvangen worden nà het jaarverslag worden in gelijke delen over de diverse projecten, die in hierin vermeld staan, verdeeld.

De schenkingen die via de Kerstactie ontvangen worden, kunnen aan een bepaald project blijven worden toegekend

Een kleine reserve voor kleine nieuwe vragen wordt aangehouden

Fonds Avondster

Grote projecten, waar 1 bestuurslid contact mee onderhoudt.

Voorzitter
Blago Delo
Medische cursussen

Secretaris
Oost Afrika lerarenopleiding
Nieuw Zeeland

Penningmeester
Bulgarije
Tunesië

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten worden voortaan vanuit het Fonds Avondster gedekt, zodat alle ongerichte schenkingen gebruikt worden voor de projecten

Op die manier is de stichting ook wat geldstromen betreft dienstbaar aan de projecten.

Reserve voor nieuwe, grote vragen

9.3 Balans 2012

Activa	31-01-2013	31-01-2012	31-01-2013	31-01-2012	Passiva
	€	€	€	€	€
Materiële vaste activa					
- Muziekinstrumenten	4.905	5.193			
		Eigen vermogen			
		- Besteedbaar (eigen) vermogen	233.295		253.081
	4.905	5.193	Vastgelegd (fonds) vermogen		
			Fondsen op naam	40.117	28.319
Materiële vlottende activa			- Fonds activa bedrijfsvoering	-	-
Vorderingen				40.117	28.319
- Transitorische activa	7.715	6.077		273.412	281.400
- Overige vorderingen	2.100	2.400			
Liquide middelen	267.495	276.268	Voorzieningen	-	-
	9.815	8.477	Schulden		
	277.310	284.745	- Op lange termijn	-	-
			- Op korte termijn	8.803	8.538
				8.803	8.538
Totalen activa	282.215	289.938	Totalen passiva	282.215	289.938

9.4 Staat van Baten en Lasten over 2012

	2012 €	2011 €
Fondsenwerving		
Baten uit eigen fondsenwerving		
- Donaties, giften en schenkingen		
- vrij besteedbaar	1.966	19.137
- fondsen op naam	58.937	39.275
- Nalatenschappen	-	-
- Overige baten	<u>6.368</u>	<u>6.937</u>
	67.271	65.349
Kosten eigen fondsenwerving		
- Directe wervingskosten	-	-
- Uitvoeringskosten eigen organisatie	<u>5.849</u>	<u>7.304</u>
	<u>5.849</u>	<u>7.304</u>
Netto baten uit eigen fondsenwerving	<u>61.422</u>	<u>58.045</u>
<i>Kosten eigen fondsenwerving in % van de baten uit idem</i>	8,7	11,2
Beschikbaar uit eigen fondsenwerving en acties	61.422	58.045
Rentebaten	29	432
	<u>61.451</u>	<u>58.477</u>
Bestedingen ten behoeve van de doelstelling		
Structurele hulp		
Projektsteun via hulporganisaties in div. werelddelen		
- vrij besteedbaar	11.671	19.137
- fondsen op naam	<u>55.600</u>	<u>46.214</u>
	67.271	65.351
Voorlichting en bewustmaking		
Eigen activiteiten inzake voorlichting en bewustmaking in Nederland		
Wervings- en actiekosten	-	-
Overige kosten eigen organisatie	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal besteed aan de doelstelling	<u>67.271</u>	<u>65.351</u>
Totaal beschikbaar voor de doelstelling	61.451	58.477
Overschot/(Tekort)	<u>(5.820)</u>	<u>(6.874)</u>
Overschot/Tekort is toegevoegd/(onttrokken) aan:		
Vrije besteedbaar vermogen	(5.820)	(6.874)
Vastgelegd vermogen	-	-
Fondsen op naam	-	-
Fonds activa bedrijfsvoering	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>(5.820)</u>	<u>(6.874)</u>

9.5 Historische gegevens

Voor de historische gegevens verwijzen wij naar eerdere jaarverslagen en de website.

9.6 Bestuurssamenstelling en coördinatoren

Website stichting Helias:
www.stichtinghelias.nl

Bestuur

Voorzitter:

Henk Poppenk
De Pas 40
8121 GR Olst
Telefoon: 06-11518417
Email: h.poppenk@home.nl

Secretaris:

Barbara Berns
Veldzichtstraat 18
3731 GH De Bilt
Telefoon: 030 - 2213384
Email: barbaraberns030@gmail.com

Penningmeester:

Mechteld Camman
Akker 85
3732 XC De Bilt
030 – 220 47 42
Email: mechteldc@hotmail.com

Coördinatoren

Tsjechië en Slowakije
Cornelis Boogerd: cboogerd@volny.cz

Fonds Heilpedagogie Moskou in Nederland
Barbara Berns en Nico Engelaer
b.berns@casema.nl

Scholen Rusland

Maria Lambregts: marialambregts@fastmail.fm

Odessa

Louise Kelder: louisekelder@casema.nl

Scholingsgroep Bosnië-Herzegowina
Marijke Faber: fabermarijke@hetnet.nl

Georgië, stichting Khedeli

Annie Hopster: j.w.m.hopster@hetnet.nl
Website: www.khedeli.nl

Ein Bustan

Valentine Valentine.cornelius@hetnet.nl
Cornelis Boogerd: clboogerd@zonnet.nl
Website: [www. Ein-bustan.org](http://www.Ein-bustan.org)

9.7 Rekeningnummers

Stichting Helias, De Bilt
ING bank 643965
Triodosbank 21.21.53.722

Wilt u bij schenkingen vermelden aan welke activiteiten en aan welk land de schenking ten goede moet komen?

Ongerichte schenkingen worden door het dagelijks bestuur naar bevind van zaken over de activiteiten verdeeld.

Stichting Helias, groep Tsjecho-Slowakije, De Bilt
. Postbank 0403272

Stichting Helias, groep Rusland, De Bilt
. Postbank 344835

Stichting Helias, groep Sint Petersburg, De Bilt
. Postbank 3041245

Stichting Helias, Odessa, De Bilt
. Postbank 172503

Stichting Helias, Fonds Heilpedagogie Moskou, De Bilt
. Postbank 7727098

U kunt natuurlijk ook de Stichting Helias als begunstigde opgeven bij de renteschenking spaarrekening van de Triodosbank te Zeist.

De Stichting staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Utrecht onder nummer 41183571 en is gerangschikt onder artikel 24 van de Successiewet 1956. Vanaf 1 januari 2008 is de stichting aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Donateurs ontvangen over het jaar van schenking het jaarverslag van de Stichting Helias.

Het boek- en verslagjaar loopt van 1 februari tot en met 31 januari.

De Stichting zendt ter informatie haar jaarverslag naar de Stichting Centrale Fondsenwerving in Amsterdam.

Redactie en productie: Mechteld Camman en Barbara Berns.